

15.1 Tekst A: Bereesjiet 28:10-17

Vertaling volgens het choemasj van Dasberg:

- 10 Ja'akov vertrok uit Beër-Sjewa en ging naar Charan.
 11 Hij kwam aan op de plaats, waar hij wilde overnachten, omdat de zon was ondergegaan. Hij nam van de aanwezige stenen, schikte die als hoofdkussen en legde zich op die plaats te rusten.
 12 Hij droomde: 'Zie, een ladder op aarde neergezet, waarvan de top tot aan de hemel reikt en de engelen van God klimmen er op en er af.
 13 En daar staat de Eeuwige naast hem en zegt: 'Ik ben de Eeuwige, de God van je grootvader Awraham en de God van Jitschak; het land, waarop je ligt zal ik jou geven en aan je nakomelingen.
 14 Je nageslacht zal worden als het stof der aarde en jij zult je uitbreiden, naar het westen, het oosten, naar het noorden en het zuiden en door jou en je nakomelingen zullen alle geslachten der aarde gezegend worden.
 15 Ik ben immers bij je en zal overal waarheen je gaat je behoeden en je weer terugbrengen op deze bodem, nee, Ik zal je niet verlaten, tot Ik gedaan heb wat ik je heb toegezegd'.
 16 Ja'akov ontwaakte uit zijn slaap en zei: 'Inderdaad, de Eeuwige is op deze plaats aanwezig en ik wist het niet'.
 17 Door vrees bevangen zei hij: 'Hoe geweldig is deze plaats, dat kan niet anders dan een huis van God zijn en hier is de poort van de hemel'.

15.2 Herhalen en vertalen

Pasoek 10

EHet zangteken is een etnachata. De functie is een grote komma, het verdeelt een pasoek in twee stukken. Hierbij kunnen de klinkers veranderen, dit heet pausale vorm.

Pasoek 11

בָּא wordt meestal vertaald met *kwam*.

Pasoek 12

De werkwoorden עָלִים en יָרְדִים zijn tegenwoordige tijd.

Pasoek 13

De stamletters van נָצַב. נִצְבּ zijn

Pasoek 14

De stamletters van נִבְרַכּוּ zijn בִּרְכָה. De ך is een kenmerk van de verleden tijd, 3e persoon mannelijk meervoud.

Pasoek 15

ׁ = omkeerwaw van verleden tijd naar toekomstige tijd

ׁי = achtervoegsel, geeft eerste persoon enkelvoud in de verleden tijd aan.

ׁי = achtervoegsel, geeft 2e persoon enkelvoud aan (je)

Pasoeek 16

De stamletters van וַיִּיקָץ zijn י.ק.צ. De eerste joed heeft een dagesj forte omdat deze letter op een omkeerwaw van toekomende naar verleden tijd volgt.

Pasoeek 17

De ontkenning uit pasoeek 15 is לֹא

Bereesjiet 28:10

פְּסוּק י

וַיֵּצֵא (י.צ.א.) יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה:

Ja'akov vertrok uit Be'er Sjewa en ging naar Charan.

Bereesjiet 28:11

פְּסוּק יא

וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיֵּלֶךְ שָׁם כִּי־בָא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּקַּח (ל.ק.ח.) מֵאבְנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשֶׂם מִרְאֲשֵׁתָיו

Hij kwam aan op de plaats en overnachtte daar omdat de zon was ondergegaan. Hij nam van de stenen van de plaats en legde ze neer als hoofdkussen,

וַיִּשְׁכַּב (ש.כ.ב.) בַּמָּקוֹם הַהוּא:

en hij ging op die plaats liggen.

Bereesjiet 28:12

פְּסוּק יב

וַיַּחְלֵם וַהֲנִיחַ סֶלֶם מֵצֶבַע אֲרֶצָה וְרֵאשׁוֹ מִגִּיעַ (נ.ג.ע.) הַשָּׁמַיְמָה

Hij droomde en zie: een ladder neergezet op aarde, de top reikt naar de hemel

וַהֲנִיחַ מִלְּאֲכָי אֱלֹהִים עֲלֵימִ (ע.ל.ה.) וַיֵּרְדִים בּוֹ:

en zie, engelen van God stijgen op en dalen er vanaf.

Bereesjiet 28:13

פְּסוּק יג

וַהֲנִיחַ ה' נֹצֵב (נ.צ.ב.) עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי ה' אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֲבִיר וְאַלְהֵי יִצְחָק

En zie, de Eeuwige staat bij hem en zegt: Ik ben de Eeuwige, de God van Avraham en de God van Jitschak

הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ לֹךְ אֶתְנַנֶּה (נ.ת.ן.) וְלֹרְעָךְ:

het land waarop je ligt zal Ik aan jou geven en aan je nakomelingen.

Bereesjiet 28:14

פְּסוּק יד

וַהֲיֵה זֶרְעֶךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפְרָצְתָ יְמֵה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָה

Je nakomelingen zullen zijn als het stof van de aarde en jij zult je uitbreiden: naar het westen, naar het oosten, naar het noorden en naar het zuiden,

וּנְבָרְכוּ (ב.ר.ך.) בְּךָ כָּל־מִשְׁפְּחוֹת הָאָדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ:

alle families van de aarde zullen gezegend worden door jou en je nakomelingen.

Bereesjiet 28:15

פסוק טו

וְהִנֵּה אֲנֹכִי עֹמֵף וְשֹׁמְרֵתֶיךָ בְּכֹל אֲשֶׁר-תֵּלֵךְ וְהִשְׁבֵּתֶיךָ (ש.ו.ב.) אֶל-הָאָדָמָה הַזֹּאת

En zie, Ik ben met je en Ik zal je behoeden overal waar je gaat, en Ik zal je doen terugkeren naar dit land;

לֹא אֶעְזֹבְךָ עַד אֲשֶׁר אִם-עָשִׂיתִי (ע.ש.ה.) אֶת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לְךָ:

Ik zal je niet verlaten totdat Ik gedaan heb wat Ik je heb gezegd.

Bereesjiet 28:16

פסוק יז

וַיִּקְוֶץ (י.ק.ץ.) יַעֲקֹב מִשְׁנֵנוֹ וַיֹּאמֶר אִבְנֵי יִשׁ ה' בְּמָקוֹם הַזֶּה

Ja'akov ontwaakte uit zijn slaap en zei: de Eeuwige is werkelijk op deze plaats

וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי:

en ik wist het niet.

Bereesjiet 28:17

פסוק יח

וַיִּירָא (י.ר.א.) וַיֹּאמֶר מִה-נִזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה

Hij werd bang en zei: hoe ontzagwekkend is deze plaats

אֵין זֶה כִּי אִם-בַּיִת אֱלֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם:

dit is niet anders dan een huis van God en dit is de poort van de hemel.

15.3 De Tora uitgelegd: tekst A

blz 6 *Stijgen op en dalen af.* Bij engelen zou je de omgekeerde volgorde hebben verwacht, dus dat ze eerst afdalen uit de hemel en daarna vanaf de aarde weer opstijgen.

Rasji lost dit op door uit te leggen dat het om twee groepen engelen gaat. De engelen die Ja'akov begeleid hadden in het land Kena'an stegen op naar de hemel, en de engelen die hem buiten het land zouden vergezellen daalden af.

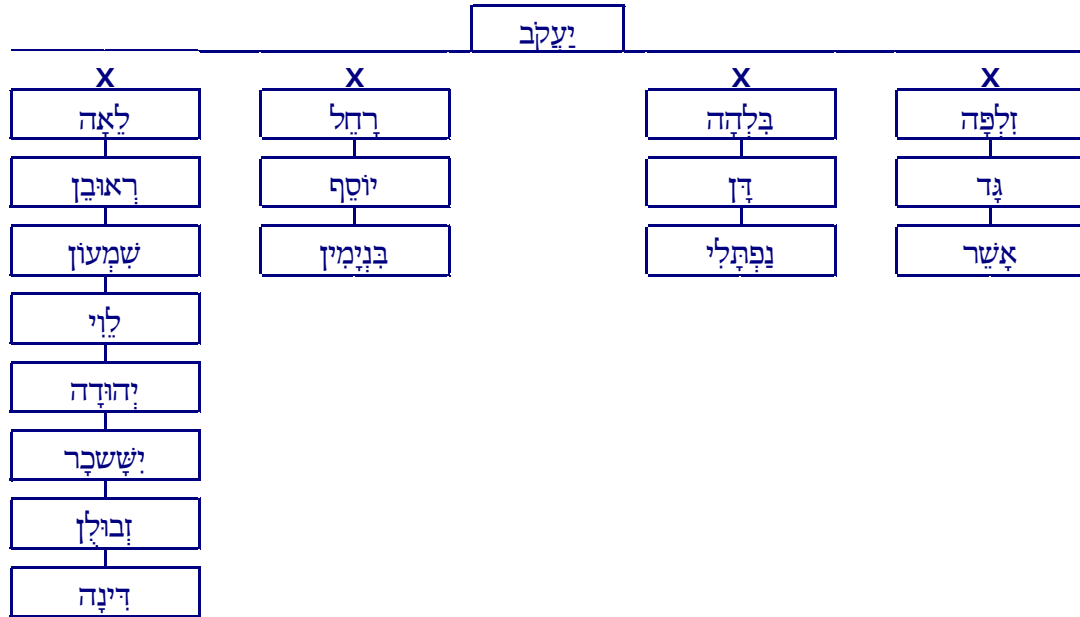
blz 7 God belooft Ja'akov:

- 1 het land
- 2 heel veel nakomelingen
- 3 iedereen zal door jou gezegd worden

Dezelfde beloften heeft God aan Avraham gedaan.

Het argument is: Bij ons is het geen gewoonte om de jongste vóór de oudste te geven.

blz 8

15.4 Grammatica

blz 9

- 1 נ.ת.ן.
- 2 י.צ.א.
- 3 י.ר.ד.
- 4 ל.י.ן.
- 5 ב.ו.א.
- 6 ש.י.ם.
- 7 ע.ל.ה.
- 8 ע.ש.ה.

blz 11

ע	ד	י	7 ויָדְעוּ	ח	פ	נ	1 וַיִּפַּח
א	ש	נ	8 תִּשָּׂא	ך	ל	ה	2 תִּלְקַח
ה	י	ה	9 הִייתִי	א	צ	י	3 וַיִּצְאוּ
ח	ק	ל	10 תִּקַּח	ב	ו	ש	4 וַיָּשֶׁב
ש	ש	מ	11 יִמְשְׁנִי	ע	ג	נ	5 תִּגְעֵנִי
ה	נ	ק	12 הֲנִי קוֹנוֹת	ן	י	ל	6 וַיִּלָּן

15.5 Tekst B: Bereesjiet 32:23-30**Vertaling volgens het choemasj van Dasberg:**

- 23 Diezelfde nacht stond hij op, nam zijn twee vrouwen, zijn twee slavinnen en zijn elf zonen en trok de doorwaadbare plaats van de Jabbok over.
- 24 Hij nam hen mee en zette ze over de beek en bracht ook alles wat hij bezat naar de overkant.
- 25 Ja'akov bleef alleen achter en een man worstelde met hem tot het ochtend was geworden.
- 26 Toen deze zag dat hij hem niet aankon, greep hij hem bij het heupgewricht, zodat Ja'akovs heup ontwricht werd toen hij met hem worstelde.
- 27 En hij zei: 'Laat me gaan, want de ochtend is aangebroken'. Maar hij zei: 'Neen, ik laat u niet gaan, of u moet mij zegenen'.
- 28 Hij vroeg hem: 'Hoe heet u?' En hij zei: 'Ja'akov'.
- 29 En hij zei: 'Voortaan zult u niet meer Ja'akov genoemd worden, maar Jisraël - Strijder voor God -, want u hebt met God en met mensen gestreden en hebt overwonnen'.
- 30 Toen zei Ja'akov vragend: 'Vertel me toch, hoe u heet'. En hij antwoordde: 'Waarom vraagt u toch naar mijn naam?'. En hij zegende hem daar.

15.6 Herhalen en vertalen**Pasoek 23**

Het meervoud van אִשָּׁה is נָשִׁים. De betekenis van נָשָׁיו is *zijn vrouwen*.

De stamletters van יָלַד zijn י.ל.ד., de grondbetekenis daarvan is *baren, een kind krijgen*.

Pasoek 24

וַיַּעְבֵר = *hij stak over*

Pasoek 25

De eerste stamletter is een א en dat is een van de letters die geen dagesj krijgt.

In plaats van een chiriek staat er een tseree als klinker onder het voorvoegsel.

שְׁחִירִית betekent *ochtend(gebed)*.

Pasoek 26

Een dagesj forte, die hier aangeeft dat er een stamletter is weggefallen.

וַיִּגַע is een פ"נ werkwoord (ג.ג.ע.).

De stamletters van בְּהִיאָבְקוּ zijn א.ב.ק.

בְּ is een voorzetsel (de betekenis daarvan is meestal *in*, hier *tijdens*)

וַיִּגַע geeft een bezittelijk voornaamwoord aan (3e persoon mannelijk enkelvoud): *zijn*.

Pasoek 27

שְׁלַחְנִי is de gebiedende wijs.

Pasoek 29

Het werkwoord וַיִּאָבֵק heeft dezelfde vorm als יִאָמַר. Het binjan is Nifal.

Pasoek 30

וַיִּקְדָּשׁ heeft een patach als klinker onder de eerste stamletter, bij וַיִּבְרָךְ is dit een kamats.

Bereesjiet 32:23

פסוק כג

וַיָּקָם בַּלַּיְלָה הַזֶּה וַיִּקַּח אֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו וְאֶת־שְׁתֵּי שִׁפְחֹתָיו וְאֶת־אֶחָד עָשָׂר יְלָדָיו

Hij stond op die nacht en nam zijn twee vrouwen, zijn twee slavinnen en zijn elf kinderen

וַיַּעֲבֹר אֶת מְעַבַּר יַבֵּק;

en hij stak de doorwaadbare plaats van de Jabbok over.

Bereesjiet 32:24

פסוק כד

וַיִּקְחֵם (ל.ק.ח.) וַיַּעֲבִרֵם אֶת־הַנָּחַל וַיַּעֲבֹר אֶת־אֲשֶׁר־לוֹ:

Hij nam ze mee en zette ze de beek over en hij zette alles over wat hij had.

Bereesjiet 32:25

פסוק כה

וַיִּוָּתֵר (י.ת.ר.) יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיִּאָּבֵק (א.ב.ק.) אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלֹת הַשָּׁחַר:

Ja'akov bleef alleen achter en een man worstelde met hem tot de ochtend.

Bereesjiet 32:26

פסוק כו

וַיֵּרָא (ר.א.ה.) כִּי לֹא יָכַל לוֹ וַיִּגַע בְּכַף־יָרְכוֹ

Hij zag dat hij hem niet aankon en hij raakte hem in zijn heupgewricht;

וַתִּקַּע (י.ק.ע.) כַּף־יָרְכוֹ יַעֲקֹב בְּהֶאָבֵקוֹ עִמּוֹ:

de heup van Ja'akov raakte ontwricht tijdens zijn worstelen met hem.

Bereesjiet 32:27

פסוק כז

וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי (ש.ל.ח.) כִּי עָלָה הַשָּׁחַר

Hij zei: laat me gaan, want de ochtend is gekomen.

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָּ כִּי אִם־בְּרַכְתָּנִי (ב.ר.ך.):

Hij zei: ik zal je niet laten gaan totdat je me gezegend hebt.

Bereesjiet 32:28

פסוק כח

וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִדֵּה־שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב:

Hij zei tegen hem: wat is je naam, en hij zei: Ja'akov.

Bereesjiet 32:29

פסוק כט

וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר (א.מ.ר.) עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם־יִשְׂרָאֵל

Hij zei: niet langer zal je naam Ja'akov worden genoemd, maar Jisraeel

כִּי־שָׁרִיתָ (ש.ר.ה.) עִם־אֱלֹהִים וְעִם־אָנָּשִׁים וַתּוֹכַל:

want je hebt gestreden met God en met mensen en overwonnen.

Bereesjiet 32:30

פסוק לב

וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הַגִּידָה נָא שְׁמֶךָ וַיֹּאמֶר לְמֹדָה זֶה הַשְּׁאֵל לְשִׁמִּי

Jakov vroeg en zei: vertel me toch je naam, en hij zei: waarom zou je naar mijn naam vragen?

וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שָׁם:

en hij zegende hem daar.

15.7 De Tora uitgelegd: tekst B

blz 19 Verklaring A: tegen de nakomelingen van Esaw (Edomieten, Romeinen)

Verklaring B: tegen de engel (geest) van Esaw

Verklaring C: tegen zichzelf

blz 20 Jehoeda: leeuwenwelp; Zevoeloen: schip; Dan: slang; Naftali: hinde; Benjamin: wolf

15.8 Herhaling grammatica

blz 21 Richtingshee

1	חַרְנָה	naar Charan
2	אֲרָצָה	naar de aarde
3	הַשָּׁמַיְמָה	naar de hemel
4	יָמָה	naar het westen
5	קִדְמָה	naar het oosten
6	צָפְנָה	naar het noorden
7	נִגְבָה	naar het zuiden

Samenstellingen

1	אַבְנֵי הַמָּקוֹם	6	שַׁעַר הַשָּׁמַיִם
2	מִלְאֲכֵי אֱלֹהִים	7	בֵּית אֱלֹהִים
3	אֱלֹהֵי אַבְרָהָם	8	עֵלוֹת הַשָּׁחַר
4	מִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה	9	מַעְבַּר יַבֵּק
5	עֵפֶר הָאָרֶץ	10	כַּף יָרֵךְ

Telwoord

שְׁתֵּי twee

אַחַד עָשָׂר elf

Aanwijzend voornaamwoord

הַזֶּה הַזֹּאת הַזֶּה זֶה

blz 22 Bezittelijk voornaamwoord

בו, עָלָיו	6	שָׁמִי	1
לְבָדוֹ	7	בְּךָ, לְךָ, לְךָ, עִמָּךְ	2
עָלֶיהָ	8	אֲבִיךָ, זֶרְעֶךָ	3
אֶתְנַנֶּה	9	וּשְׁמֵרְתִיךָ, וְהִשְׁבַּתִּיךָ, אֶעֱזָבְךָ	4
וַיִּקְחֶם, וַיַּעֲבֹרֵם	10	מִרְאֲשֵׁתָיו, רֵאשׁוֹ, שְׁנָתוֹ	5

voorzetsels

1	in
2	op
3	uit
4	van
5	naar
6	als
7	op
8	met

blz 23

1	M	7	I	13	K
2	C	8	A	14	H
3	O	9	G	15	D
4	J	10	N	16	E
5	F	11	L	17	P
6	B	12	Q	18	E

waw

Functie 1: voegwoord 14 x

וְהִנֵּה, וְרֵאשׁוֹ, וְהִנֵּה, וְיִרְדִּים, וְהִנֵּה, וְאֵלֵהֶי, וְלִזְרַעְךָ, וְקִדְמָה, וְצַפְנָה, וְנִגְבָּה, וּבִזְרַעְךָ, וְהִנֵּה, וְאֹנְכִי, וְזֶה

Functie 2: omkeerwaw van toekomstende naar verleden tijd: 13x

וַיֵּצֵא, וַיִּלְךָ, וַיִּפְגַּע, וַיִּלֶּךְ, וַיִּקַּח, וַיֵּשֶׁב, וַיִּשְׁכַּב, וַיִּחַלֵּם, וַיֵּאמֶר, וַיִּיקֶץ, וַיֵּאמֶר, וַיִּירָא, וַיֵּאמֶר

Functie 3: omkeerwaw van verleden naar toekomstende tijd: 5 x

וְהִיָּה, וּפְרָצְתָּ, וְנִבְרָכוּ, וּשְׁמֵרְתִיךָ, וְהִשְׁבַּתִּיךָ

Pausale vorm

De klinkers van een woord kunnen veranderen wanneer dit woord aan het eind van de zin of bij een grote komma staat, meestal een etnachta

Pasoek 10: בָּאֵר שָׁבַע ipv בָּאֵר שָׁבַע

Pasoek 12: הִשְׁמִימָה ipv הִשְׁמִימָה

Pasoek 15: לָךְ ipv לָךְ; עִמָּךְ ipv עִמָּךְ

Pasoek 17: הִשְׁמִים ipv הִשְׁמִים

Werkwoordcategorieën:

הגידה pasoek 30: ויגע pasoek 26: ויקחם pasoek 24: ויקח pasoek 23: פ"נ
ותובל pasoek 29: ותקע pasoek 26: יבל pasoek 26: ויתר פ"י
ויקם pasoek 23: ע"ו
שרית pasoek 29: עלה pasoek 27: וירא pasoek 26: ל"ה

15. 9 De uitspraak van het Hebreeuws

blz 22 hok, kous

- 1 Wat zou Bram doen?
- 2 Wel, zie je dat niet?
- 3 Hij timmert een hokje
- 4 Zie je hier dat hout liggen?
- 5 Dat bouwt hij tot een hokje
- 6 Dan zet hij het bij een tak.
- 7 Welk dier bouwt hier dan zijn nest?